

1. मास Ind. St. 10, 298. m. ein aussergewöhnlicher Mensch so v. a. ein Fürst Spr. 2705.

लोकोत्तरपरिचर्त Titel eines buddh. Sūtra Vjutr. 4.

लोकोत्तरवादिन् m. pl. Bez. einer buddh. Secte (wohl die etwas Ungewöhnliches annehmen; ceux qui se prétendent supérieurs au monde BURNOUF) Vjutr. 210. BURN. Intr. 446. 432. Lot. de la b. l. 358. HIOUEN-THSANG I, 37. Vie de HIOUEN-THSANG 69. WASSILJEV 227. 229. 234.

लोकोद्धार n. N. pr. eines Tirtha: लोका यत्रोद्घाताः पूर्व विष्णुना प्रभ-विष्णुना ॥ लोकोद्धारं समासाद्य तीर्थं त्रैलोक्यपूजितम् । स्नात्वा तीर्थवरे रा-जन् लोकानुद्धारते स्वकान् ॥ MBh. 3, 6014. fg.

लोक्य (von लोक) 1) adj. a) Gebiet —, freie Stellung während Ācy. GRH. 4, 8, 35. — b) über die ganze Welt verbreitet: तेजस् MBh. 13, 1971 nach der Lesart der ed. Bomb. (लोक्य ed. Calc.). — c) die Gewinnung des Himmels bezweckend: आशिस् BHāg. P. 3, 14, 36. — d) statthaft, ordentlich; üblich AIT. BR. 2, 9. ÇAT. BR. 9, 3, 2, 16. लोक्या शतायुता 10, 2, 6, 7. स्वप्यात् — लोक्यं कृ 3, 2, 12. 11, 3, 2, 7. पुत्रमनुशिष्टं लोक्यामङ्कः ordentlich, richtig, wirklich 14, 4, 2, 26. पञ्चानः पुत्रिणो लोक्याः (= पु-ण्यलोकार्हाः NILAK.) कृतकृत्यास्तनुत्यजः MBh. 7, 696. युद्ध 12, 1983. ge-wöhnlich, tagtäglich: कर्मन् MBh. 3, 4103 nach der Lesart der ed. Bomb. (लोक्य ed. Calc.). — 2) n. freie Stellung: स्पृह्यत्यु क्वास्मि तथा पुष्यति लोक्यम्वेवाप्नोति ÇAT. BR. 2, 2, 2, 5. — Vgl. झ० (गति MBh. 12, 1993).

लोक्यता f. nach dem Comm. das Erlangen der besseren Welt ÇAT. BR. 10, 3, 2, 13. — Vgl. झ०.

लोगे m. Erdkloss, Scholle: इमं लोगे न्दिधन्मो अकृं रिषम् RV. 10, 18, 13. अग्निं लोगेन व्यभिदम् 28, 9. ÇĀÑK. BR. 9, 3. ÇR. 5, 13, 3. लोगेष्टका ein aus einem Erdkloss bestehender Backstein ÇAT. BR. 7, 3, 2, 13. 8, 3, 2, 11. 10, 4, 2, 14. Ist vielleicht auf 1. रुञ्ज zurückzuführen.

लोगान्न (लोग + अन्न Auge) m. N. pr. eines Mannes; s. लौगान्नि. लोष्टान्न. लोच, लौचते (दर्शने) Dhātup. 6, 3. Verwandt mit रुच् und लोक.

— caus. लोचयति (भाषार्थ oder भासार्थ) Dhātup. 33, 104.

— आ eine Betrachtung anstellen: स च भग्नो मनसेदमालुलोचि stellte im Geiste folgende Betrachtung an Verz. d. Oxf. H. 258, b, 23. — caus. 1) vor Augen führen, sehen machen: स्वयंपमालोचयते च त्र्यं परम् MBh. 12, 7416. — 2) sich Etwas vor Augen halten, dem Geiste vorführen, erwägen, eine Betrachtung anstellen: इति यदि शतकृत्वस्तत्त्वमालोचयामः ÇĀNTIC. in ÇATAKĀV. S. 29. Comm. zu KĀTJ. ÇR. 83, 3 v. u. 86, 1. आलोचयतो विस्तारमम्भसो दक्षिणोर्ध्वेः BHATT. 7, 40. मनसा त्रयीमालोचित-वान् ÇĀÑK. zu BRH. ĀR. UP. S. 49. आलोच्य गिरिमुख्यं तं मागधं तीर्णमे-व च । माधवाः — परा मुदमवापुवन् ॥ MBh. 2, 617. आलोच्य ताप्रलितो तो ह्यराम् KATHĀS. 13, 70. 18, 47. अनालोच्य प्रेम्णाः परिणतिम् Spr. 98. 787. HIT. 119, 20. ÇĀÑK. zu BRH. ĀR. UP. S. 32. SĪH. D. 73, 11. MĀRK. P. 44, 23. परस्परमालोच्य प्रत्यूचुस्ते न किं च न R. 3, 1, 8. KATHĀS. 6, 133. श्रुत्वा च सम्पगालोच्य MĀRK. P. 44, 21. fg. आलोच्यज्ञापय 69, 54. तैः स-कालोच्य यत्कार्यम् 133, 28. PAÑĀAR. 1, 2, 13. 15, 30. HIT. 92, 21, v. l. एव-मालोच्य diese Betrachtung angestellt habend KATHĀS. 36, 369. इत्यालोच्य 3, 64. 16, 56. 18, 167. 190. 252. 333. 19, 23. 21, 81. 119. 22, 84. 26, 34. 114. 27, 70. 160. 28, 89. 135. 183. 29, 99. 30, 6. 32, 137. 36, 97. 37, 16. 39, 50. 206. 41, 25. 49, 80. Spr. 661. VṚDDHA-KĀÑ. 10, 17. MĀRK. P. 44, 23. HIT.

9, 8, v. l. 14, 17. 17, 17. 18, 16. 47, 19. 91, 19. 113, 14. मयैतदालोचितमस्ति यत् u. s. w. 114, 16. आलोचितशेषकार्यं KATHĀS. 15, 114. पान्थेनालोचि-तम् impers. HIT. 10, 10. 30, 17. 80, 20. 110, 10. अनालोचितकृतवध ohne Ueberlegung PAÑĀAR. 239, 4. अनालोचितचेष्टित Spr. 3417. आलोचनीय VEDĀNTAS. (Allah.) No. 4. — Vgl. आलोचक fg.

— अन्वा caus. sich Etwas vor Augen halten, dem Geiste vorführen, in Erwägung ziehen: त्रयीविक्रितं सृष्टिकर्म मनसा अन्वालोचयत् ÇĀÑK. zu BRH. ĀR. UP. S. 49.

— अन्व[eine Betrachtung anstellen: इत्यं नृपः पूर्वमवालुलोचि BHATT. 1, 23.

— पर्या caus. sich Etwas vor Augen halten, dem Geiste vorführen, in Erwägung ziehen, eine Betrachtung anstellen: पृष्ठः सन्देवदत्तस्य प्रभाश्रुभं पर्यालोचयति P. 1, 4, 39, Sch. VOP. 3, 15. तेमंकराणि कार्याणि BHATT. 6, 105. निगमाध्याश्रय ग्रन्थान् KULL. zu M. 4, 19. KATHĀS. 32, 281 (ohne obj.). स्वमनसा पर्यालोचितवान् PAÑĀAR. ed. oRN. 36, 11. SĀJ. zu AIT. BR. 3, 32. एतत्पर्यालोच्य VER. in LA. (III) 27, 17. Verz. d. Oxf. H. 174, b, No. 393. fg. KULL. zu M. 2, 8, 9, 299. पर्यालोचित ders. zu 8, 77. — Vgl. पर्यालोचन.

— समा caus. dass.: अमं वृत्तिं समालोच्य UGĀVAL. in der Einl. zu UNĀDIS. ÇI. 7. तत्तत्सर्वम् PAÑĀAR. 1, 1, 17. शम्भुना 12, 3. सुरैः सार्धम् 14, 43. इति HIT. 113, 14, v. l.

— उद् स. उल्लोच.

— निम् caus. in Erwägung ziehen, eine Betrachtung anstellen: नि-लोच्य KATHĀS. 121, 180.

लोच n. Thränen GĀṬĀDH. im ÇKDR. — Vgl. लोत.

लोचक 1) adj. unvernünftig, dumm; = निर्बुद्धि H. an. 3, 92. fg. MED. k. 150. fg. statt dessen निर्मिति TRIK. 3, 3, 40. — 2) m. a) ein dunkles Kleid. — b) Augensterne TRIK. H. an. MED. — c) Lampenruss TRIK. 2, 6, 43. H. an. MED. — d) Fleischklumpen. — e) ein best. Stirnschmuck bei den Frauen. — f) ein best. Ohrschmuck. — g) Bogensehne (मौर्व्या st. मूर्व्या in MED. zu lesen). — h) Musa sapientum H. an. MED. — i) schlaffe Haut H. an. schlaffe Augenlider MED. — k) eine abgestreifte Schlangenhaut ÇĀBDAR. im ÇKDR. — 3) f. लोचिका ein best. Gebäck PĀKARĀGĒÇVARA im ÇKDR.

लोचन (von लोच) 1) adj. erhellend, erleuchtend: श्योतिर्लोचस्य लोच-नम् (= प्रकाशकम् Comm.) BHāg. P. 3, 5, 33. — 2) m. N. pr. eines Autors WILSON, Sel. Works I, 168. — 3) f. आ N. pr. einer buddh. Göttin TRIK. 1, 1, 19. WILSON, Sel. Works II, 12. 27. 35. fg. — 4) f. ई eine best. Pflanze, = मरुआवाणिका RĀĀGĀN. im ÇKDR. — 5) n. a) Auge AK. 2, 6, 2, 44. TRIK. 2, 6, 29. H. 375. HALĀJ. 2, 364. MBh. 3, 2912. SuçR. 1, 115, 7. 120, 20. RAGH. 2, 19. 3, 41. MEGH. 16. 28. 50. 101. 109. ÇĀK. 36, v. l. VARĀH. BRH. S. 38, 42. 68, 65. लोचनानन्द (so ist zu lesen) KATHĀS. 12, 24. ०विज्ञान SARVADARÇANAS. 29, 6. Am Ende eines adj. comp. (f. आ): ईषन्मीलित० VER. in LA. (III) 10, 9. भाषमाणो — न्यस्तलोचनः RĀĀGĀ-TAR. 3, 502. तत-स्ततः प्रेषितवामलोचना ÇĀK. 23. स्तब्ध० MBh. 3, 2214. ध्यानस्तिमित० RAGH. 1, 73. उपात्तसंमीलित० 3, 26. संरक्त० R. 1, 39, 15. क्रोधान्ध० VER. in LA. (III) 15, 3. मद्विह्वल० BHāg. P. 3, 20, 29. सु० MBh. 3, 2147. पृथु० 2424. आयत० 2217. R. 2, 23, 24. मण्डल० VARĀH. BRH. S. 68, 65. चारु० MBh. 1, 5960. BRAHMA-P. in LA. (III) 51, 8. वाम० MBh. 3, 2690. Spr.